

## Ursula Nassuth



Ursula Ansje Nassuth is geboren op 14 oktober 1923 in Pekalongan, NOI. Ze was de dochter van Georg August Nassuth (1890) en Frida Simoneit. Haar ouders waren beiden Duits en kwamen uit Koningsbergen in Oost Pruisen. Ursula had een oudere broer Siegfried (1922) en een jongere broertje Götz (8 maart 1927, Batavia). Hun ouders waren in 1926 tot Nederlander genaturaliseerd. Van Pekalongan verhuisde het gezin naar Tangerang. In 1932 verhuisde het gezin naar Buitenzorg. Vader Georg was daar hoofdinspecteur bij de Veldpolitie Buitenzorg.

Haar broer zat voor de oorlog bij Scouting. Mogelijk dat ook Ursula en Götz scout waren want tijdens hun verblijf in de interneringskampen waren ze ook actief bij scouting. Ursula was dan padvindster bij groep 1 van het Meisjes Gilde van de NIPV in Buitenzorg, onder leiding van Crien Bolhuis.

Bij de mobilisatie was haar vader geleverd bij de staf territoriaal ondercommandant West Java. Hij werd krijgsgevangen genomen en geïnterneerd in een kamp in Java. In oktober 1942 werd hij verplaatst naar Thailand waar hij in november ziek werd. Hij overleed als gevolg van dysenterie op 18 december 1942 in Rangoon. Haar broer Siegfried wordt ook geïnterneerd en wordt te werk gesteld aan de Birma spoorlijn. Broertje Götz kwam terecht in het jongenskamp Baros 6 en sloot zich daar aan bij de Prins Bernhard Stam.

Na de capitulatie werd Ursula geïnterneerd in Kamp Kareës. Dit kamp bestond uit een woonwijk in het zuidoostelijk stadsdeel van Bandung. In december 1942 werden hier ruim 5000 vrouwen, kinderen en oude mannen geïnterneerd. Ze kwamen onder andere uit Bandung, Tjoemboeleuit, Lembang, Garoet, Tasikamalja, Tegal, Cheribon, Soekaboemi en Buitenzorg.

In het kamp werd ook Bep van Oyen geïnterneerd. Ze was voor de oorlog Captain (afgekort als Cap) bij een Pioniers-vendel, de Stormvogels, van Groep 1 van het Meisjes Gilde in Buitenzorg. Ook 14 van haar pioniers kwamen terecht in het kamp. Ze gingen illegaal door met hun activiteiten en het Vendel werd met enkele enthousiaste meiden aangevuld tot 20.



Ursula sloot zich hierbij aan. Cap van Oyen gaf samen met Crien Bolhuis leiding aan de Stormvogels. Totdat op 8 december 1944 een groot deel van het kamp op transport werd

gesteld naar Kamp Tjideng, heeft de groep vanaf 19 maart 1943 in het geheim haar opkomsten gedraaid. Ook voor jongere meisjes en voor jongens werden in het kamp illegaal scoutingactiviteiten georganiseerd. Crien had ook de leiding over de meisjes boven de 12 jaar en Ernie Sieburg gaf leiding aan de meisjes onder de 12, de Zonnestraaltjes.

Het motto van de Stormvogels was *Waarheid, Reinheid en Trouw*. De taken in het kamp varieerden: ze assisteerden zieke moeders en voerden voor de kleintjes operettes uit. Zo verlichtten ze de dagen en brachten wat plezier in het kamp. Ze hielden kringgesprekken, waarbij ze op zelf geborduurde zitmaten zaten. Naast hun namen, stonden er ook de symbolen van hun twee patrouilles op; de Perkoetoet (een Indische vogel die stond voor geluk) en Vuurvliegen (die stonden voor het licht). Een aantal meiden, onder wie Pop (Riek) van Leerdam en Nel Lokhorst, maakten in kamp Kareës een houten ketting. Bij iedere bijzondere gelegenheid kwam er een schakel bij.

Na Kamp Kareës kwam ze in december 1944 terecht in kamp Tjihapit. Dit kamp bestond uit huizen in een woonwijk in het noordoostelijk stadsdeel van Bandung. In mei 1945 ging ze met haar moeder naar kamp Tjideng. Dit kamp bestond uit huizen in een woonwijk ten westen van het centrum van Batavia, tussen de Tjidengweg en de spoorlijn.



Indische padvindsters die tijdens de Japansche bezetting in het interneringskamp clandestien een padvindstersgroep vormden, zijn met hun leidster op Schiphol bijeengekomen om Lady B. P. te verwelkomen en haar een eigengemaakte mat met hun totems aan te bieden. Foto A. Windig

Na de oorlog vond een deel van de groep elkaar in Nederland terug. Toen Lady Baden-Powell op bezoek kwam wachtten de Stormvogels haar op Schiphol op.



De kampjaren waren vormend voor het leven, nog tientallen jaren vonden er reünies plaats. Riek (Pop) van Leerdam heeft nog tot vlak voor haar overlijden de reünies van de overgebleven Stormvogels bijgewoond. In *De Schalmey; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche Meisjesgilde* uit 1948 staat een verslag van een kampvuur. De Indische Pionnen voeren hier hun opera *De Drie Muskietiers* op, die ze ook opvoerden in het Jappenkamp in Indië waar ze

Nu volgt een zoetsappig stukje - naaikransjeswerk, daar behoef je geen pionier voor te zijn.. Maar dan komen de Indische pionnen met hun opera de Drie Muskietiers die ze ook opvoerden in het Jappenkamp in Indië waar ze in het geheim hun pioniers-opkomsten hadden. Het zijn dezelfde pioniers - ze hebben elkaar in Holland teruggevonden. „Vast is de band die ons bindt“.

Ze spelen grappig en vol animo. Kostelijk is de snurkende waard. Ik moet er om lachen en ik krijg tegelijk een prop in mijn keel als ik bedenk hoe dit spel ontstaan is in de ellende van het Jappenkamp. Als je dit ziet dan denk je: er zit toch wel toekomst in het pionierswerk. De Muskietiers hebben hun aanvallers doorstoken. Hiep hoy!

in het geheim hun pioniers-opkomsten hadden. Het zijn dezelfde pioniers – ze hebben elkaar in Holland teruggevonden. *‘Vast is de band die ons bindt’*.

Na de oorlog trouwde ze met dhr. Brown. Ze was een uitzonderlijk kunstenaar en hield van schilderen, keramiek, wandtapijten en decoupage. Ze overleed op 24 december 2016 in Barry, Verenigd Koninkrijk.

### **Meer informatie**

[Achter-kawat-en-Gedek.pdf \(s-i-d.nl\)](#)

[Kareës \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Tijhapit \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Tijdeng \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Tijmahhi \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Japanse interneringskaarten, Surname: Nassuth \(ナウスト\) | Nationaal Archief](#)

[Georg August Nassuth \(oorlogsgravenstichting.nl\)](#)

[De betonnen droom: de biografie van De Bijlmer en zijn eigenzinnige bouwmeester - Daan Dekker - Google Boeken](#)

[Ursula Ansje Brown, Obituary - Funeral Guide](#)

Zitlap Scoutingmuseum Rotterdam

Foto: Reünie Stormvogels Mei 1967

[De schalmei; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche](#)

[Meisjesgilde, jrg 19, 1948, no 2, 1948 » 1948-02 - Pag. 10 | Delpher](#)

De Padvindster oktober 1946

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.